

Initiativer til øget deltagelse ved Kommunalvalget 2021

21/900   Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

På kommunalbestyrelsens møde den 16. marts 2021 blev der behandlet en sag om selve forberedelsen af kommunalvalget. Der var udarbejdet en beskrivelse af de praktiske og retlige rammer i forbindelse med afviklingen af valgaftenen og den efterfølgende konstitueringen af den ny kommunalbestyrelse.

I denne sag skitseres mulige initiativer med henblik på, at øge valgdeltagelsen i Norddjurs Kommune i forbindelse med Kommunal- og Regionsrådsvalget 16. november 2021.

Valgdeltagelsen ved valget til kommunalbestyrelsen 21. november 2017.

På landsplan var valgdeltagelsen ved valget i 2017 lavere end i 2013. Stemmeprocenten faldt fra 71,9 pct. ved valget i 2013 til 70,8 pct. ved valget i 2017.

I Norddjurs Kommune:

- Faldt stemmeprocenten fra 70,41 pct. i 2013 til 69,01 pct. i 2017.
- Stemmeprocenten er lavere i 2017 end i 2013 på følgende afstemningssteder: Pavillon, Grenaa Idrætscenter, Glesborg, Ørsted, Allingåbro, Auning og Vivild.
- På afstemningsstederne i Allingåbro og Auning er registreret det største fald på stemmeprocenten, hvor begge har et fald på over 4 pct.
- De 18 årige har en høj valgdeltagelse på 66,9 pct. Det skyldes hovedsagelig, at de fleste i den aldersgruppe stadig bor hjemme, hvilket gør, at deres forældre så kan være med til at minde dem om vigtigheden af at stemme. Når de unge flytter hjemme fra skal de forholde sig til nye kandidater, nye politiske temaer og ikke mindst er påvirkningen fra forældrene

langt mindre. De 18 årige skiller sig ud fra de andre unge aldersgrupper 19-21 og 22-29 årige.

- Kvinderne har generelt en højere valgdeltagelse end mænd, og i Norddjurs Kommune var valgdeltagelsen ved valget i 2017 6,4 pct. lavere for mænd end for kvinder.
- Den største forskel findes ligeledes i Norddjurs Kommune som på landsplan mellem etniske danskere, indvandrere og efterkommeres valgdeltagelse. I 2017 stemte 71,8 pct af de etniske danskere, 32,6 pct af indvandrere og 42,5 pct af efterkommere.
- Der er kun 14 kommuner som har en lavere stemmeprocent end Norddjurs Kommune. Norddjurs Kommune er den kommune i Region Midtjylland, der har den laveste stemmeprocent, og kun Aalborg Kommune (67,7 pct) har en lavere stemmeprocent i Jylland.

Pulje til valgbusser som brevstemmesteder.

Der er afsat 5. mio. kr. til puljen til valgbusser som brevstemmesteder på Finansloven 2021. Ved valgbusser forstås mobile enheder, der kan anvendes som mobile brevstemmesteder, eksempelvis busser, campingvogne, skurvogne, telte m.v. Målgruppen er vælgere, der bor eller opholder sig langt fra de andre steder i kommunen, hvor man kan brevstemme, eller i områder med lav valgdeltagelse, samt vælgergrupper med lav valgdeltagelse.

Den eneste forskel der er på valgbusser som brevstemmesteder og Norddjurs Kommunes kampagne i 2013 og 2017 om mobile valgsteder, er at den første foregår med mobile enheder og den anden foregår i bygninger/lokaler.

Ansøgningspuljens midler prioriteres til de kommuner der havde den laveste stemmeprocent ved kommunalvalget i 2017, så langt puljen rækker. Der kan maksimalt ydes tilskud på 485.000 kr. pr. kommune. Ansøgningsfrist er den 9. juli 2021 kl. 12.00. Bolig- og Planstyrelsen forventer, at give svar på ansøgningerne primo august 2021.

Der kan kun ydes tilskud til dækning af følgende udgifter:

1. Lønudgifter, der afholdes i forbindelse med medarbejdernes deltagelse i projektet

2. Konsulentydelse
3. Udgifter til leje, køb eller fragt af de mobile enheder, der skal udgøre det mobile brevstemmested
4. Eventuelle lovpligtige forsikringer
5. Udgifter til formidler og reklamering
6. Materialeanskaffelse, f.eks. it-udstyr, hjælpemidler, afskærmning og andet til indretning af stemmerum
7. Småanskaffelser, f.eks. benzin, kontorartikler og skiltning.

Mobile valgsteder.

Kommunalbestyrelsen i Norddjurs Kommune besluttede i april og juni 2013 og igen 21. februar 2017 at anvende mobile valgsteder i forbindelse med kommunalvalget i henholdsvis 2013 og 2017. De mobile valgsteder indgik som et led i en målrettet indsats for at øge unge vælgers valgdeltagelse.

Der har begge gange været opstillet mobile valgsteder på følgende ni uddannelsessteder i Grenaa:

VUC Nytorv/Kannikegade, VUC Vestervej, Grenaa Produktionsskole, Viden Djurs Campus, Viden Djurs Århusvej, Viden Djurs Josiassensvej, VIA University College, Social- og sundhedsskolen og Grenaa Gymnasium.

I 2013 blev der afgivet 272 brevstemmer, heraf 62 fra andre kommuner. I 2017 blev der afgivet 255 brevstemmer, heraf 40 fra andre kommuner.

Tidsforbruget på de mobile valgsteder var ved begge valg 84 timer. Herudover var der yderligere tidsforbrug til planlægning, annoncering, opsætning af det mobile valgsted, besøg på uddannelsesinstitutionerne og efterfølgende håndtering af stemmerne.

Fokus på valgdeltagelsen har været en del af to større nationale kampagner fra KL, Danske Regioner og Økonomi- og Indenrigsministeriet i forbindelse med de to forudgående valg. I 2013 gik kampagnen bl.a. på at skabe opmærksomhed ved de mobile valgsteder i 2017 var der mere fokus på de sociale medier, som både ramte den unge målgruppe og vælgere i bredere forstand.

Kommunalbestyrelsen drøftede en evaluering af de mobile valgsteder for 2013 på deres møde den 21. februar 2017. Der er ikke lavet en tilsvarende evaluering af mobile valgsteder for 2017.

I KL's kampagne op til valget i 2021 er der ligesom i 2017 intet selvstændigt punkt om mobile valgsteder, som det var tilfældet i 2013. I 2021 er der i høj grad fokus på sociale medier og de sociale fællesskaber. Der vil også primært skabes opmærksomhed om, at det er på selve valgdagen der stemmes og det særlige i at stemme der.

KL's – KV21 valgkampagne.

KL har sammen med kommunerne udarbejdet et kampagnekoncept for Kommunalvalget 2021, denne gang under overskriften "Stem Med", hvor alle opfordres til at deltage i det lokale demokrati.

Som en del af kampagnen har KL udviklet et inspirationskatalog, hvori der findes en række konkrete ideer til, hvordan kampagnen kan udfoldes lokalt i kommunerne. Til august vil kommunen få adgang til en pakke, som indeholder en række konkrete kampagneelementer, som kan bruges på både digitale platforme og i byrummet og andre fysiske steder. Denne pakke vil være gratis at benytte, der vil dog også være mulighed for at tilkøbe yderligere pakker med fysisk materiale. Der sættes især fokus på det, der skal stemmes om i november og det borgerne kan få indflydelse på med deres kryds.

Kampagnen er delt op følgende emner:

1. Digitale initiativer
2. Quiz og spil
3. Lokal netværksaktivering
4. Fysiske aktiviteter.

Inspirationskatalog er vedlagt som bilag.

En central del af kampagnen er de sociale medier, som er blevet en stor del af vores hverdag, og der vi færdes og er i dialog med andre og der vi lader os inspirere. Der er fokus på de sociale fællesskaber.

Der er mulighed for at tilpasse kampagnen med kommunens eget logo.

Hverken mobile valgsteder eller valgbusser er en del af kampagnen, KL har oplyst, at hvis der lokalt anvendes valgbusser eller mobile valgsteder, skal det være en del af kommunens egen kampagne.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Styrelsesloven, den kommunale valglov.

Økonomiske konsekvenser

Til kommunalvalget i 2021 er der afsat et budget på 1,011 mio. kr. til gennemførelse af valget.

Hvis initiativet om valgbusser gennemføres, og hvis vi opnår tilskud fra puljen dertil, vil det ikke få indflydelse på budgettet.

Initiativet med mobile afstemningssteder vil kunne holdes indenfor budgettet, da timerne dertil findes indenfor normeringen, dog vil der være andre opgaver, der så ikke vil blive udført/udsat.

KL's kampagne vil kunne holde sig indenfor budgettet.

Indstilling

Stabschefen indstiller, at

1. der træffes beslutning om, hvorvidt Norddjurs Kommune skal søge tilskud fra puljen til valgbusser som brevstemmesteder, og i så fald, hvilket formål projektet skal have og hvilken gruppe projektet skal målrettes mod,
2. der træffes beslutning om, hvorvidt Norddjurs Kommune selv skal oprette mobile valgsteder til unge vælgere i november 2021, og i så fald på hvilke uddannelsesinstitutioner,
3. der træffes beslutning om Norddjurs Kommunes deltagelse i KL's kampagne for at øge valgdeltagelsen i 2021.

Beslutning i Økonomiudvalget den 15-06-2021

Ad 1.

Et flertal (Jan Petersen (A), Tom Bytoft (A), Kasper Bjerregaard (V), Steen Jensen (O), Jens Meilvang (I), Mads Nikolajsen (F), Ulf Harbo (Ø)) indstiller, at der søges tilskud fra puljen til valgbusser som brevstemmesteder med det formål at få mobile valgbusser til de landsbyer/områder der har størst afstand til de eksisterende valgsteder. Dette tilrettelægges på baggrund af erfaringer med tidligere mobile valgsteder.

Forslag til ansøgning om valgbusser sendes til økonomiudvalget forud for fremsendelse.

Benny Hammer (C) stemte mod.

Ad 2.

Et flertal (Jan Petersen (A), Tom Bytoft (A), Kasper Bjerregaard (V), Steen Jensen (O), Jens Meilvang (I), Mads Nikolajsen (F), Ulf Harbo (Ø)) indstiller, at der oprettes mobile valgsteder til unge vælgere i november 2021 på Grenaa Gymnasium, VID Djurs, SOSU-skolen samt VIA.

Benny Hammer (C) stemte mod.

Ad 3.

Økonomiudvalget indstiller, at Norddjurs Kommunes deltager i KL's kampagne for at øge valgdeltagelsen i 2021.

Afbud:

Hans Fisker Jensen (A)

Bilag:

1 - 3099000   Åben   Inspirationskatalog til Stem Med-kampagnen   (82995/21)   (H)